

**ДЕРЖАВНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
веною радою ДТЕУ
02 лютого 2022 року
(протокол № 1, п. 6)

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ ДТЕУ
від 03 лютого 2022 р. № 45

ПОЛОЖЕННЯ
про розроблення та реалізацію
освітньо-наукових програм третього рівня
вищої освіти

1. Загальні положення

1.1. Положення про розроблення та реалізацію освітньо-наукових програм (далі – Положення) є невід’ємною складовою системи забезпечення якості освітньо-наукової діяльності та якості вищої освіти (Системи управління якістю Державного торговельно-економічного університету).

1.2. Положення розроблено з урахуванням вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» зі змінами згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 283 від 03 квітня 2019 р., інструкцій МОН України, Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (*Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area*), ДСТУ ISO 9001:2015, Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти та інших нормативно-правових актів.

1.3. Положення регулює порядок розроблення, реалізації та моніторингу освітньо-наукових програм Державного торговельно-економічного університету (ДТЕУ).

1.4. Освітньо-наукова програма (далі – ОНП) – система освітніх і наукових компонентів на третьому рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти ступеня доктор філософії.

Освітньо-наукова програма повинна включати не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікації: здобуття глибинних знань із спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження; оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями; набуття універсальних навичок дослідника; здобуття мовних компетентностей.

Наукова складова передбачає проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

1.5. Освітньо-наукова програма відповідає вимогам стандарту вищої освіти щодо:

- обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- переліку компетентностей, якими повинен володіти здобувач;
- нормативного змісту підготовки здобувачів, сформульованого у термінах результатів навчання;
- форм атестації здобувачів вищої освіти;
- вимог до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

1.6. Освітньо-наукова програма може бути розроблена та реалізована

ДТЕУ в межах ліцензованої спеціальності.

1.7. Назва освітньо-наукової програми відповідає назві спеціальності (відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 06 листопада 2015 року № 1151).

1.8. Обов'язковим є забезпечення можливості вибору аспірантом навчальних дисциплін у межах, передбачених освітньою складовою відповідної освітньо-наукової програми та навчальним планом, в обсязі, що становить не менше як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС.

2. Порядок розроблення та запровадження освітніх програм

2.1. Завідувач відділу аспірантури і докторантури за поданням завідувача (-ів) кафедр складає проект розпорядження щодо формування груп забезпечення спеціальності (далі – група забезпечення) з розробки освітньо-наукових програм, у додатку до якого наводить склад групи, і подає його на затвердження в установленому порядку.

Група забезпечення формується відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365). До складу групи включаються провідні науково-педагогічні працівники ДТЕУ, представники підприємницького середовища / органів державної влади / громадських організацій, аспіранти.

Керівником групи забезпечення спеціальності (гарантом освітньо-наукової програми) призначається доктор наук, який має не менше п'яти публікацій у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection (вимога щодо публікацій вводиться в дію через три роки після набрання чинності Постанови Кабінету Міністрів України «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності» від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365), а також має належним чином підтверджений досвід міжнародної діяльності за фахом (публікації у іноземних виданнях та / або участь у міжнародних конференціях та / або стажування за кордоном, інше). Керівник групи забезпечення (гарант освітньо-наукової програми) у своїй діяльності керується вимогами Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти освітнього ступеня доктора філософії у Державному торговельно-економічному університеті та несе відповідальність за якість освітньо-наукової програми.

Робоча група:

- 2.1.1. Проводить моніторинг, аналізує ситуацію на ринку праці, вивчає аналогічні ОНП у закладах вищої освіти України та за кордоном.
- 2.1.2. Досліджує існуючу та прогнозує ситуацію в контексті законодавчих та інституційних реформ.
- 2.1.3. Вивчає та аналізує дані приймальної комісії щодо кон'юнктури прийому вступників не менше, ніж за останні 5 років.

2.1.4. Вивчає та аналізує кількісні та якісні показники кадрового забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти.

2.1.5. Визначає кінцеві результати навчання (опис того, що здобувач освіти

2.1.6. Розробляє проект ОНП відповідно до затвердженого Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти в ДТЕУ (Постанова Кабінету Міністрів України від 24.04.2015 №266) та презентує його у доступній формі зацікавленим фахівцям для погодження і підтримки щодо доцільності введення відповідної ОНП.

2.1.7. Вносить у разі необхідності корективи до проекту та складає освітньо-наукову програму за встановленою формою.

2.2. Група забезпечення спеціальності розробляє обґрунтування проекту ОНП, структурно-логічну схему викладання дисциплін, та представляє його на засіданні вченої ради ДТЕУ. На засідання запрошуються усі зацікавлені особи, у тому числі члени групи.

2.3. За умови ухвалення вченою радою проекту ОНП, розробляється проект навчального плану, відбувається його затвердження вченою радою ДТЕУ у встановленому порядку, призначення керівника групи забезпечення спеціальності (гаранта освітньо-наукової програми) та включення у правила прийому до ДТЕУ. Проводиться актуалізація відповідних документів.

2.4. Навчання проводиться в межах ліцензійного обсягу, виділеного на спеціальність.

3. Порядок моніторингу та удосконалення освітньо-наукових програм

3.1. Освітньо-наукові програми регулярно переглядаються і удосконалюються для забезпечення їх відповідності вимогам.

3.2. Моніторинг та удосконалення освітньо-наукових програм проводиться з метою забезпечення відповідності встановленим цілям діяльності, а також потребам аспірантів, суспільства в цілому. Про будь-які дії, заплановані або вжиті як результат удосконалення, інформуються всі зацікавлені сторони.

3.3. Регулярний моніторинг та удосконалення освітньо-наукових програм організовує керівник групи забезпечення із залученням її членів з метою забезпечення належного рівня освітніх послуг, формування конкурентоспроможних компетентностей та створення сприятливого й ефективного освітнього середовища для аспірантів.

3.4. Критерії, за якими відбувається моніторинг та удосконалення освітньо-наукових програм ДТЕУ формуються як у результаті зворотнього зв'язку з науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, випускниками, партнерами та іншими стейкхолдерами, так і внаслідок прогнозування розвитку спеціальностей та потреб суспільства.

3.5. Моніторинг та удосконалення освітньо-наукових програм ДТЕУ включають визначення:

- змісту ОНП за результатами останніх досліджень у відповідній галузі знань з метою забезпечення їх відповідності сучасним вимогам;
- змін потреб суспільства;

- очікувань, потреб та ступеня задоволення аспірантів стосовно ОНП.

3.6. Оновлені освітньо-наукові програми узгоджуються і затверджуються вченою радою ДТЕУ та вводяться в дію наказом ректора.

3.7. Оновлені освітньо-наукові програми є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти системи управління якістю ДТЕУ, включаються до Інформаційних пакетів ЄКТС, які щорічно оприлюднюються на офіційному сайті ДТЕУ.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО – НАУКОВА ПРОГРАМА

«Назва»

Третього рівня вищої освіти

за спеціальністю № Назва

галузі знань № Назва

ЗАТВЕРДЖЕНО

ВЧЕНОЮ РАДОЮ ДТЕУ

Голова вченої ради

_____ /Анатолій МАЗАРАКІ/

(протокол № __ від " __ " _____ 2022 р.)

Освітня програма вводиться в дію з _____2022 р.

Ректор _____ /Анатолій МАЗАРАКІ/

(наказ № __ від " __ " _____ 2022 р.)

Київ – 20__

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми

«Назва»

Погоджено
Перший проректор з науково-педагогічної роботи

_____ Н. В. Притульська
(підпис) (ініціали, прізвище)
_____ 20_____

Погоджено
Проректор з наукової роботи

_____ С. В. Мельниченко
(підпис) (ініціали, прізвище)
_____ 20_____

Погоджено
Начальник навчального відділу ДТЕУ

_____ С. І. Камінський
(підпис) (ініціали, прізвище)
_____ 20_____

Погоджено
Завідувач відділу аспірантури і докторантури ДТЕУ

_____ О. Г. Харченко
(підпис) (ініціали, прізвище)
_____ 20_____

Погоджено
Керівник групи забезпечення спеціальності 051 «Економіка» ДТЕУ

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)
_____ 20_____

Погоджено
Гарант освітньо-наукової програми «Економіка» третього рівня вищої освіти ДТЕУ

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)
_____ 20_____

Погоджено
Голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених

_____ А. А. Ярмоленко
(підпис) (ініціали, прізвище)
_____ 20_____

Погоджено
Зовнішній стейкхолдер

_____

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)
_____ 20_____

Погоджено
Зовнішній стейкхолдер

_____

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)
_____ 20_____

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою (відповідно до затвердженого наказу ДТЕУ)
в складі:

1. ...
2. ...
3. ...
- ...

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

- 1.
- 2.
- ...

1. Профіль освітньо-наукової програми зі спеціальності № __ "Назва"

1 – Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Державний торговельно-економічний університет
Ступінь вищої освіти мовою оригіналу	Доктор філософії
Офіційна назва освітньо-наукової програми	
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, 48 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Подається інформація про акредитацію ОНП, у т.ч. іноземну чи міжнародну. Вказується: - назва організації, яка надала акредитацію даній програмі; - країна, де ця організація розташована; - номер сертифіката про акредитацію; - період акредитації
Цикл/рівень	QF for EHEA – третій цикл, EQF for LLL – 8 рівень; НРК України – 8 рівень
Передумови	Вимоги щодо попередньої освіти. Приклад: Наявність ступеня магістра
Мова(и) викладання	
Термін дії освітньо-наукової програми	Вказується термін дії освітньо-наукової програми до її наступного планового оновлення. Цей термін не може перевищувати періоду акредитації.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	Вказується адреса сторінки даної освітньо-наукової програми в Інформаційному пакеті закладу вищої освіти.
2 – Мета освітньо-наукової програми	
Чітке та коротке формулювання (в одному - двох реченнях)	
3 - Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	
Орієнтація освітньо-наукової програми	Відповідно до МСКО освітньо-наукова програма може мати академічну або прикладну орієнтацію. Доцільно коротко охарактеризувати освітньо-наукову орієнтацію.
Основний фокус освітньо-наукової програми	
Особливості програми	Можуть вказуватися узгодженість даної ОНП із програмами інших країн та інше.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Коротко вказуються види економічної діяльності, професійні назви робіт (за ДКП).

Подальше навчання	Вказують навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Коротко (до 3-х рядків) описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються в даній програмі.
Оцінювання	
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Формулюється шляхом конкретизації інтегральної компетентності відповідного стандарту вищої освіти в контексті особливостей даної освітньо-наукової програми.
Загальні компетентності (ЗК)	Рекомендується за необхідності із врахуванням особливостей конкретної освітньо-наукової програми вибирати (додаткові до визначених стандартом) компетентності із переліку загальних компетентностей проекту Tuning of educational structures and programmes on the basis of diversity and autonomy.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	Корелює з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК, назви компетентностей формулюються із врахуванням категорій компетентностей НРК: знання, уміння, комунікація, автономія і відповідальність. Рекомендуються використовувати міжнародні зразки (проект Tuning of educational structures and programmes on the basis of diversity and autonomy, стандарти QAA тощо)
7 – Програмні результати навчання	
	<p>Виділяються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності (стандарт визначає нормативний зміст підготовки - 15-20 узагальнених результатів навчання, які корелюються з програмними компетентностями); - програмні результати навчання, визначені закладом вищої освіти (як правило, не більше 5). <p>Програмні результати навчання формулюються в активній формі із урахуванням різних рівнів складності у когнітивній сфері (таксономія Блума), а також у афективній та психомоторній сферах.</p> <p>Якщо заклад вважає за доцільне класифікувати програмні результати навчання, то рекомендується це робити за наступною схемою: Знання та розуміння, Застосування знань та розуміння, Формування суджень.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Вказуються специфічні характеристики кадрового забезпечення, включаючи можливу участь закордонних фахівців.
Матеріально-технічне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Вказуються, наприклад, укладені угоди про академічну мобільність тощо
Міжнародна кредитна мобільність	Вказуються, наприклад, укладені угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+ K1), про тривалі міжнародні проекти, які передбачають включене навчання аспіранта тощо

Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Умови та особливості ОНП в контексті навчання іноземних громадян.
---	---

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОНП			
ОК 1.			
ОК 2.			
ОК 3.			
...			
Загальний обсяг обов'язкових компонент:			
Вибіркові компоненти ОНП			
ВБ 1.1.			
ВБ 1.2.			
ВБ 1.3.			
....			
Загальний обсяг вибіркового компонент:			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ			

2.2. Структурно-логічна схема ОНП

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент освітньо-наукової програми. Рекомендується представляти у вигляді графа.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Подається інформація про види (форми) підсумкової атестації та документи, які отримує випускник на основі її успішного проходження.

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньо-наукової програми**

	ОК 1	ОК 2	...	ОК n	ВБ 1.1	ВБ 1.2	...	ВБ m
ЗК 1			•	•				•
ЗК 2	•			•	•	•	•	•
ЗК 3	•	•				•		
...								
ФК 1	•		•		•		•	•
ФК 2	•	•		•	•	•	•	•
ФК 3	•	•		•	•	•	•	•

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньо-наукової програми**

	ОК 1	ОК 2	...	ОК n	ВБ 1	ВБ 2	...	ВБ m
ПРН 1	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН 2	•	•	•	•	•	•	•	•
...	•	•		•		•		•
ПРН к	•			•		•	•	•